

BioForum Bioknipsels 61 - 26 augustus 2010

BioForum heeft meer dan 2500 euro ingezameld voor de trektocht Oxfam Trailwalk van komend weekend ten voordele van Oxfam Solidariteit! (klik [hier](#) voor meer info)

De stapschoenen, bio-energierepen, hoofdkoplamp en drinkbussen staan klaar om komend weekend 100km af te leggen binnen de 30u. Hartelijk dank aan alle financiële sponsors ... vanaf nu zijn we enkel nog gebaat bij veel psychologische of emotionele steun!

Flinke stapgroeten,

Geertje Meire
BioForum Vlaanderen

Het doel van de Bioknipsels is weer te geven in welke mate en met betrekking tot welke thema's bio in de algemene en gespecialiseerde pers aan bod komt. De Bioknipsels vertolken dus niet het standpunt van BioForum Vlaanderen, tenzij zij worden aangeduid met dit logo:

ALGEMEEN

- [Biologische producten al dan niet gezonder](#)
- [Food justice: who pays for our food?](#)
- [Meer bioproducten op het menu van de Vlaamse ambtenaren](#)
- [Nieuwe beschermende vetzuren ontdekt in moedermelk](#)
- ["Iedereen wil zelf groenten en fruit kweken"](#)
- [NL - Alle friet op Lowlands is Bio](#)

PRODUCENT

- [Genetisch gewijzigde organismen \(GGO'S\) gevaarlijk?](#)
- [Aantal landbouwbedrijven met 63% gedaald in 30 jaar](#)
- [Trekpaardencursus](#)
- [Boer en wetenschapper kunnen succesvol samenwerken](#)
- [NL - Mest van biologische melkveebedrijven is aantrekkelijker voor insecten](#)
- [NL - Precisiezaai zorgt voor hoge opbrengst van biologisch geteelde tarwe](#)
- [NL - Mineralenvoorziening van biologische melkgeiten is niet altijd optimaal](#)
- [NL - Lactose plus suiker in biologisch zeugenvoer verlaagt uitval lichte biggen](#)

VERWERKER

- [Beauty Companies Slow to Embrace Sustainable Packaging](#)

VERKOOPPUNT

- [NL - Najaarscampagne Biologisch 27 september van start](#)
- [NL - Omzet biologische voeding in eerste half jaar 2010 met 12% gestegen](#)
- [NL - Prijsverschil gangbaar en biologisch vlees kleiner, aanbod vleesvervangers groter](#)

ALGEMEEN

Biologische producten al dan niet gezonder

Vandaag kun je lezen in het Nieuwsblad dat bio niet gezonder is. De Nederlandse Gezondheidsraad komt tot de bevinding dat biologische producten niet gezonder zijn dan gangbare. BioForum trekt die stelling in twijfel. Je leest hier waarom.

Biologische producten zijn de vrucht van een zorgvuldig proces dat start bij een vruchtbare bodem of een gezond dier. Elke verdere stap krijgt de aandacht die hij verdient. Zo leidt bio tot producten met een hoge voedingswaarde.

Pure, zuivere en volwaardige voeding: daar is het biologische landbouwers om te doen. Daarom telen ze hun gewassen in een vruchtbare bodem die enkel met natuurlijke meststoffen wordt verrijkt en gebruiken ze geen chemische bestrijdingsmiddelen. Ook biologische veetelers streven naar een zuiver product. Ze geven hun dier voedsel biologisch voer en zetten in op preventie om hun dieren gezond te houden. Antibiotica of andere chemisch-synthetische geneesmiddelen worden slechts uitzonderlijk gebruikt. Dat is niet alleen beter voor het dier, maar ook voor de mens. Zo zorgen biologische telers voor producten met een hoge voedingswaarde, die vrij zijn van schadelijke, belastende stoffen voor het menselijk lichaam.

Zonder chemie

Ook biologische verwerkers doen er alles aan om hun eindproduct puur en zuiver te houden. Toevoegingen zijn tot een strikt minimum beperkt en schadelijke of omstreden additieven zijn helemaal uit den boze. Het gebruik van additieven die wel toegelaten zijn, is bovendien aan strenge voorwaarden onderworpen. Ook chemische processen zijn in de biologische verwerking verboden. Een voorbeeld hiervan is het hydrogeneren van vetten. Dit is een chemisch proces waarbij oliën worden verhard. Het wordt toegepast om het smeltpunt van vet te verhogen en de houdbaarheid van voedingswaren zoals gebak, gefrituurd voedsel of margarines te verlengen. Dit procédé leidt echter tot het ontstaan van onnatuurlijke transvetzuren met mogelijke schadelijke effecten in ons lichaam tot gevolg. Daarom is dit procédé in de biologische verwerking niet toegestaan. Biologische koekjes kan je dus met een gezond hart eten.

Gezonde inhoudsstoffen

Over het effect van biologische voeding op onze gezondheid is al heel wat inkt gevloeid. Hoe voeding precies tot onze gezondheid bijdraagt, is soms moeilijk in studies en harde wetenschappelijke bewijzen te vatten. Je kan proberen nagaan welke gezonde inhoudsstoffen - zoals vitamines, mineralen of antioxidanten - voeding bevat. De resultaten van kleine onderzoeken naar de inhoudsstoffen van biologische versus gangbare voedingswaren lopen uiteen. De ene keer scoort bio beter, de andere keer scoort gangbaar beter. Makkelijke en snelle conclusies kan je hieruit niet trekken. Toch zijn er wel tendensen waar te nemen. Onderzoek in binnen- en buitenland toont bijvoorbeeld aan dat biologische melk meer gezonde vetzuren bevat dan gewone melk. Het gehalte aan meervoudig onverzadigde vetzuren, zogeheten CLA's en omega-3-vetzuren, is hoger in biomelk. Dat biologische melk rijker is aan deze stoffen is vooral te danken aan het feit dat biologische koeien langer op de weide grazen en meer gras en klaver eten.

Gezond lichaam

Je kan ook proberen nagaan welk effect voedingswaren hebben op het menselijk lichaam. Hard wetenschappelijk of evidence-based double blind onderzoek hiernaar is moeilijk te organiseren: hoe kan je het effect van een biopaprika bestuderen in het dieet van mensen? Je kan hun voeding niet beperken tot paprika, je kan de mensen zelf niet isoleren... Toch zijn er ook op dit vlak al resultaten geboekt. Nederlands onderzoek dat in het vooraanstaande British Journal of Nutrition is gepubliceerd toont aan dat de gezonde vetzuren in biomelk ook een gunstig effect hebben op het menselijk lichaam. Zo hebben kinderen die in hun eerste twee levensjaren overwegend biologische zuivel eten, ruim 30% minder kans op eczeem. Eerder bleek ook al dat moeders een verhoogde hoeveelheid CLA in hun moedermelk hebben als zij veel biozuivel en -vlees eten. Moeders die biologisch eten, geven dus gezondere moedermelk.

Uit onderzoek op dieren probeert men soms ook meer te weten te komen over het

gezondheidsbevorderend effect van voeding. Zo bleek uit Nederlands onderzoek in opdracht van de Nederlandse ministeries van Landbouw en Voedselkwaliteit dat kippen die biologisch voer eten minder dik worden en sneller van aandoeningen herstellen. Volgens projectleider en arts Machteld Huber herstelden de biologisch gevoerde kippen sneller omdat er in dat eten tien procent minder eiwit zit dan in gangbaar voer. De onderzoekers hopen in de toekomst hetzelfde onderzoek bij zoogdieren te kunnen doen en later ook bij mensen.

Als we gezondheid ruim bekijken, heeft biologische voeding uitstekende troeven. Wat voorop staat, is dat bio vertrekt van een rijke, zuivere basis. Bio doet het zonder schadelijke chemie en zadelt je dus niet met belastende stoffen op. Biologische producten hebben een hoge voedingswaarde en leveren zo gezonde bouwstenen voor je lichaam.

Bron: Uit de brochure 'Vijf redenen om voor bio te kiezen', BioForum Vlaanderen, 25/8/2010

Food justice: who pays for our food?

Leading figures from industry, the public sector and charities have joined forces to call for fundamental changes in finance, trade and employment to make the food system fairer. Food Justice: the report of the Food and Fairness Inquiry finds that farmers, agricultural workers, the environment and consumers are paying a high price for the food eaten. The Food and Fairness Inquiry committee was made up of 14 members from across the food sector, including Fairtrade Foundation CEO Harriet Lamb, Andrew Opie from the British Retail Consortium, Melanie Leech, Chief Executive of the Food and Drink Federation, Paul Whitehouse, Chair of the Gangmasters Licensing Authority, and Jeanette Longfield, who runs the campaign group Sustain. They heard evidence from vegetable packers, food producers, environmental organisations, public health experts and many others in their year-long investigation into the food system.

The report makes hard-hitting recommendations for government, business, the third sector and citizens: On healthy eating it urges government to tackle the reasons why people find it hard to eat well – from benefit and minimum wage levels to tackling obesogenic environments – and to give citizens a say in taxpayer-funded research and innovation on food. On regulating the city it says the government should show leadership in bringing down global food price volatility by strengthening financial regulation to limit speculation on the price of food. On food security it calls for farmers – particularly small-scale producers – to be allowed more say in research that is done in their name. On cheap food it argues the need to redefine the meaning of “affordable”. Everybody, including consumers, will have to recognise that “cheap” comes at an environmental and social cost that hits the poorest in society. On corporate taxes it calls on businesses to back up their claims to good corporate citizenship by revealing their tax payments as share of turnover for every country they operate in.

Food Ethics Council

Bron: www.organic-market.info, 28/7/2010

Meer bioproducten op het menu van de Vlaamse ambtenaren

Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Geert Bourgeois (N-VA) heeft recent een overleg georganiseerd tussen DAB Catering, de dienst die de personeelsrestaurants en -cafeteria van de Vlaamse overheid uitbaat, en de Afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling van het Departement Landbouw en Visserij om na te gaan hoe DAB Catering meer biologische producten kan aanbieden.

"De problemen blijken vooral van logistieke aard te zijn zoals de grote hoeveelheden die minimaal dienen besteld te worden, de lange of onzekere besteltermijnen, de te kleine verpakkingen voor

grootkeukengebruik waardoor er veel verpakkingsafval is, de onbeschikbaarheid van voorgesneden en gekuiste groenten en het beperkt aantal leveranciers", aldus Bourgeois.

Een poging in 2009 om biologische yoghurt op te nemen in het dessertenaanbod werd stopgezet wegens de tegenvallende verkoop waardoor de minimale bestelhoeveelheid niet haalbaar bleek. Deze problemen hebben soms ook negatieve gevolgen voor de aankoopprijs wat het grootste struikelblok is vermits DAB Catering met een vast werkingsbudget opereert en haar klanten democratische prijzen aanrekent.

"Het is wel de bedoeling om het aandeel biologische producten stapsgewijs uit te breiden, te beginnen met producten die zonder meerkost of aan een lichte meerprijs te verkrijgen zijn op de markt", aldus de minister. Hij wil overigens niet alleen de aankoop van bioproducten opdrijven, maar meer in het algemeen van alle duurzame producten zoals streekproducten en seizoensproducten.

Bron: Vilt, 9/8/2010

Nieuwe beschermende vetzuren ontdekt in moedermelk

Moeders die borstvoeding geven, verkleinen de kans dat hun kind eczeem of een allergie krijgt als zij vlees en zuivelproducten van herkauwers nuttigen. Die producten bevatten immers vacceenzuur en rumenzuur, welke eenzelfde beschermend effect hebben als omega 3-vetzuren. Dat blijkt uit onderzoek bij 300 borstvoedende moeders en hun kinderen door de universiteit van Maastricht.

In het KOALA-onderzoek worden 2.800 Nederlandse kinderen gevolgd vanaf de geboorte. Driehonderd deelnemende moeders stonden moedermelk af voor onderzoek naar de samenstelling van immuunfactoren en vetzuren. De kinderen werden (en worden nog steeds) gevolgd om te kijken naar de ontwikkeling van eczeem, allergie en astma.

De onderzoekers stelden vast dat de kans op het ontwikkelen van eczeem en allergie lager was als de moedermelk hogere gehalten bevatte van omega-3 vetzuren, de zogenaamde visvetzuren. Dit was al bekend uit twee vergelijkbare onderzoeken van moedermelk, één in Nederland en één in Australië. Nieuw was echter dat ook andere vetzuren zo'n beschermend effect laten zien: vacceenzuur en rumenzuur.

Vacceenzuur is een transvetzuur dat vooral in melk voorkomt en waarvan de zuivelindustrie beweert dat het minder schadelijk is voor de gezondheid dan de transvetzuren die ontstaan bij het industrieel harden van vetten. Rumenzuur is een vetzuur dat in de pens van herkauwers wordt geproduceerd door bepaalde bacteriën. Beide vetzuren komen vooral voor in vlees- en melkproducten afkomstig van herkauwers, zoals koemelk, geitenkaas en rund- en lamsvlees. Vooral zuivelproducten van biologische oorsprong zijn rijk aan deze vetzuren.

Deze herkauwersvetzuren komen via de voeding van de zwangere terecht bij het ongebooren kind en via de moedermelk bij de zuigeling. In een eerdere studie lieten de onderzoekers van de Universiteit Maastricht zien dat de gehalten van deze vetzuren in de moedermelk hoger zijn naarmate de moeder meer zuivelproducten eet en vooral als deze van biologische oorsprong zijn. Maar ook bij moeders die geen melkproducten of vlees gebruiken worden nog kleine hoeveelheden van deze vetzuren in de moedermelk gevonden, wat er op wijst dat deze ook door de moeder zelf worden geproduceerd. Talloze onderzoeken wijzen op een beschermend effect van borstvoeding tegen het ontstaan van eczeem, allergie en astma, maar er zijn ook veel onderzoeken die dit tegenspreken. Deze tegenstrijdigheid is te verklaren dankzij de resultaten van het Nederlandse onderzoek. Het onderzoek toont immers aan dat het beschermend effect afhangt van de vetzuursamenstelling van de moedermelk, die op zijn beurt weer bepaald wordt door de voeding van de moeder. Moedermelk dient als voorbeeld voor de samenstelling van kunstvoeding voor zuigelingen en daarom kunnen de resultaten ook helpen bij het bepalen van de optimale vetzuursamenstelling van zuigelingenvoeding.

Bron: AgriHolland, geknipt uit Vilt, 10/8/2010

"Iedereen wil zelf groenten en fruit kweken"

De verkoop van moestuinplanten en -zaden is de laatste drie jaar fors gestegen. Dat stellen Intratuin en AVEVE in Het Laatste Nieuws. Onder meer de bio-hype verklaart de interesse in het zelf telen van groenten. Ook mensen met een klein stadstuintje of terras zaaien en oogsten hun eigen groenten. Ze worden daarbij geholpen door nieuwe technieken die de hobby-tuinder tijd besparen en het hem makkelijker maken.

"Sinds drie jaar zien we de verkoop van moestuinplanten en -zaden fors stijgen", zegt Lex Van Horssen van Intratuin in Het Laatste Nieuws. "Eerst wilden mensen een eigen moestuintje met verse kruiden zoals basilicum en munt aanleggen, maar nu stijgt ook de vraag naar grotere planten zoals appels, komkommers en tomaten."

Eén verklaring daarvoor is dat een grote tuin niet meer nodig is om eigen groenten en fruit te kweken. "Ook mensen met een stadstuintje of terras kunnen planten zaaien en oogsten, bijvoorbeeld in een hangende mand. Veel groenten en fruit kunnen tegenwoordig, al dan niet in miniversie, in potten of manden worden gekweekt", legt Sabine Devreese van AVEVE uit. Bovendien kunnen mensen met weinig tijd of geduld vandaag ook een moestuin onderhouden. "De verkoop van planten waar al vruchten aanhangen doet het bijzonder goed. Tegenwoordig kunnen ook zaailinten gekocht worden, waardoor het zaaien minder tijd in beslag neemt", voegt Devreese er aan toe.

Volgens Van Horssen is ook de bio-hype mee verantwoordelijk voor de groeiende interesse in zelf geteelde groenten. "Mensen willen gezonde, onbespoten groenten waarvan ze de oorsprong kennen", besluit hij.

Bron: Het Laatste Nieuws, geknipt uit Vilt, 16/8/2010

NL - Alle friet op Lowlands is Bio

Tijdens het driedaagse popfestival Lowlands in Biddinghuizen werden op een tiental uitgiftpunten biologische producten in biologisch afbreekbare bekertjes en bordjes aan de 55.000 bezoekers verkocht. Zelfs het eipoeder in de flensjes was dit jaar biologisch. In de officiële dagkrant van Lowlands, de 'Daily Paradise' van vrijdag 20 augustus 2010, werd in paginagrote advertorial aandacht besteed aan biologisch.

"Lowlanders eten puur natuur, unplugged van onnodige bestrijdingsmiddelen, dierenleed en kunstmatige geur-, kleur- en smaakstoffen. Zo logisch als wat. Natuurlijk is bio goed voor het milieu en miljoenen dieren zouden je wel kunnen zoenen, geloof ons. Maar bio is vooral echt en eerlijk. Bio is een beetje extra aandacht. En dat proef je."

Met deze woorden worden de festivalgangers aangemoedigd hun organische (sic) fruitsalades, biologische eitjes en dito patat te halen o.a. bij de filialen van La Place tussen de festivaltenten Alpha tot X-Ray.

"Uiteraard worden al deze lekkernijen geserveerd met biologisch afbreekbare bordjes, bestek, bakers, trays en servetten. Biologisch bier? Hoop doet leven, makker."

Lowlanders konden in de advertorial lezen wat 'biologisch' is, hoe de producten te herkennen zijn, waar er in Nederland biologische producten te verkrijgen zijn (restaurants, supermarkten) en wat de grote merken aan biologisch doen. Ook werd er een beroep gedaan op de festivalgangers om na Lowlands, bij het boodschappen doen, te letten op de woorden de woorden bio(logisch), eco, eko of organic op verpakkingen. "Net als het zwartwitte EKO-keurmerk zijn deze woorden namelijk

wettelijk beschermd”, legt het artikel uit. Onder de kop ‘Bio. Go Go GO!’ worden degenen ‘die meer willen weten over biologisch eten en de gevolgen van een beetje aandacht voor wat je koopt, kookt en eet?’ aangeraden te surfen naar www.jeproeftdeaandacht.nl en www.biologica.nl voor informatie, het laatste bionieuws, recepten van topkoks en alle bioadressen. De actie ‘Lekker Uit Met Biologisch’ (met 20 EKO-merkjes voor gratis kaartje voor culturele activiteiten, vanaf 27 september op www.proeftdeaandacht.nl) moet de laatste twijfelaars over de ‘biologische’ streep trekken.

Contact informatie: Maurits Steverink

Bron: www.biokennis.nl, 25/8/2010

PRODUCENT

Genetisch gewijzigde organismen (GGO'S) gevaarlijk?

Velt weerlegt het eenzijdige succesverhaal over genetisch gewijzigde organismen (ggo's) dat op vrijdag 20 augustus, verscheen in een opiniestuk in De Standaard. Er zijn wel degelijk recente 'dissidente onderzoekers' te vinden. En ggo's voorstellen als noodzakelijke evolutie om de wereld te kunnen voeden, gaat voor Velt te kort door de bocht.

Opinie in De Standaard

De Standaard publiceerde op vrijdag 20 augustus de opinie van Geert De Jaeger, professor aan het VIB-UGent, over ggo's. Hierin trekt de professor van leer tegen de Vlaamse openbare omroep, die op Canvas maandagavond 16 augustus de reportage Gevaarlijke wetenschap uitzond. De professor sneert dat het de reportagemakers niet gelukt is om meer recente 'dissidente wetenschappers' te vinden, en dat hun kritisch onderzoek weerlegd werd door andere wetenschappers. Hij beoordeelt de reportage als eenzijdig.

Wel kritische recente onderzoeksresultaten voorhanden

Velt wijst er op dat er wel degelijk onderzoeksresultaten en uitspraken over ggo's zijn die geen hoeragevoel oproepen. We halen er twee aan die deze maand augustus 2010 verschenen zijn en gecommuniceerd werden via het Vlaams Infocentrum land- en tuinbouw (VILT):

Onderzoekers van de universiteit van Arkansas (Verenigde Staten) hebben ontdekt dat 83% van de wilde koolzaadplanten langs 5000 km snelweg in de staat North Dakota en in de vrije natuur genen bevatten van gg-koolzaad. Het gaat bij gg-koolzaad om planten die resistent gemaakt zijn tegen herbiciden. De onderzoekers stellen duidelijk dat dit tot problemen leidt omdat je zulke wilde planten niet weg krijgt met herbiciden. Zo bleek in bermen waar het onkruid verdelgd werd met herbiciden alleen nog gg-koolzaad over te blijven.(1)

Een rechtbank in San Francisco (Verenigde Staten) heeft in een nieuwe uitspraak haar vroeger verbod van september 2009 bevestigd. Op het hele grondgebied van de Verenigde Staten mogen genetisch gewijzigde suikerbieten niet meer geteeld worden na 13 augustus 2010 omdat in de toelatingsprocedure onvoldoende onderzocht was of de teelt van gg-suikerbieten geen negatief effect heeft op bodem, water, plant of dier.(2)

Ggo's noodzakelijk om de wereld te voeden?

Er is voldoende voedsel op onze werelbol. Ggo's zijn daarvoor niet nodig. Zelfs met biologische landbouw – dat best haar mannetje kan staan met een opbrengst die 83 tot 91% bedraagt van de huidige gangbare landbouw- kunnen de geïndustrialiseerde landen in hun eigen behoefte voorzien. Tegelijkertijd wijzen onderzoeken duidelijk uit dat in ontwikkelingslanden biologische landbouw hogere opbrengsten kan opleveren. Deze bevindingen worden expliciet onderschreven door de FAO, de Food and Agriculture Organisation van de Verenigde Naties: “The performance of organic agriculture cannot be judged based on the comparison of a single-crop or a single year. Organic agriculture usually performs better if one considers total production of useful crops per area.” Bang voor hongersnood bij een keuze voor ggo-vrije voeding hoeven we dus niet te zijn.

Velt vraagt eerlijke communicatie over ggo's

Velt betreurt dat Geert De Jaeger van het VIB in zijn opinie een eenzijdig positief verhaal over ggo's neerschrijft. Daar waar volgens hem niets goeds te vertellen valt over de reportage op Canvas, plaatst hij geen enkele kritische noot bij ggo's in zijn opinie. Zo blijven we vasthangen in een welles-nietes discussie.

Velt vraagt het VIB, een instelling gefinancierd met geld van de Vlaamse belastingbetaler, om in haar communicatie over ggo's eerlijk te zijn. Het is immers geen eenzijdig hoeraverhaal.

Referenties

(1) Nieuwsoverzicht 11 augustus 2010, VILT:

www.vilt.be/Wilde_koolzaadplanten_in_de_VS_door_ggos_besmet

(2) Nieuwsoverzicht 19 augustus 2010, VILT: www.vilt.be/Rechter_verbiedt_de_teelt_van_ggo-suikerbiet_in_de_VS

Contact

Geert Gommers, stafmedewerker voeding Velt vzw. geert.gommers@velt.be, gsm 0498 59 16 52

Bron: Velt, 20/8/2010

Aantal landbouwbedrijven met 63% gedaald in 30 jaar

Het aantal actieve land- en tuinbouwbedrijven in België is afgenomen tot 42.917, een daling met 3,3 procent in vergelijking met 2009. Ook het aantal voltijdse arbeidskrachten daalde met 3,7 procent tot 80.722. Daarmee heeft de landbouwsector de laatste 30 jaar 63 procent van zijn boerderijen verloren en 56 procent van zijn landbouwarbeidskrachten. Dat blijkt uit de voorlopige resultaten van de landbouwenquête van mei 2010.

De achteruitgang van het aantal landbouwbedrijven is groter in Vlaanderen (-3,4%) dan in Wallonië (-3,2%). Daarmee blijven er in 2010 nog 28.423 bedrijven over in Vlaanderen. Het Waalse landgedeelte telt er 14.494. De weinige bedrijven in het Brussels hoofdstedelijk gewest werden vanwege de statistische betrouwbaarheid bij die van Vlaanderen gevoegd. Sinds 1980 bedraagt het gemiddelde verdwijningsritme per jaar -3,4 procent, een daling die parallel verloopt in beide gewesten.

De daling van het aantal arbeidskrachten in de landbouw is iets sterker in Wallonië (-3,9%) dan in Vlaanderen (-3,7%). Daarmee telt de Vlaamse landbouwsector in 2010 56.538 arbeidskrachten waarvan 29.110 voltijds tewerkgesteld en 27.428 deeltijds. Wallonië heeft 24.184 actieven in de landbouw waarvan 13.808 voltijds tewerkgesteld en 10.376 halftijds.

Meer informatie: Voorlopige resultaten van de landbouwenquête van 2010

Bron: Vilt, 13/8/2010

: Ondanks de daling van het aantal bedrijven, groeit de veestapel: klik [hier](#) voor meer info.

Trekpaardencursus najaar 2010

In samenwerking met Hans Renders van 'Den Blinker' organiseert Landwijzer dit najaar opnieuw een 5-daagse trekpaardencursus in Dranouter. Het gaat om een programma waarin de volledige basis van het werken met trekpaarden aan bod komt. Er is geen voorkennis vereist, maar enige vertrouwdheid met paarden (of in elk geval geen angst voor paarden) is wel wenselijk.

WANNEER

Vrijdag 1 oktober & Zaterdag 2 oktober
Vrijdag 8 oktober & Zaterdag 9 oktober
Vrijdag 15 oktober

LOCATIE

Den Blinker, Hillestraat 2 8951 Dranouter

CURSUSBIJDRAGE

125 € / 65 € voor huidige Landwijzer-cursisten.
Maaltijden en overnachting zijn NIET inbegrepen.

INSCHRIJVEN

Er kunnen maximaal 8 deelnemers de cursus volgen.
Voor inschrijving : aanmelden via 03/281 56 00 of info@landwijzer.be
De inschrijving wordt definitief door storting van het cursusgeld op reknr. 523-0801320-78 van Landwijzer vzw met vermelding van : “naam + trekpaarden najaar 2010”.
Klik [hier](#) om het programma te downloaden.
Bron: Landwijzer, nieuwsbrief augustus 2010

Boer en wetenschapper kunnen succesvol samenwerken

Het vooroordeel wil dat de boer en de wetenschapper elkaars taal niet spreken. De boer kijkt niet verder dan zijn neus lang is en de wetenschapper zit in een ivoren toren. Twee recente voorbeelden, van boeren en wetenschappers die samen een innovatieve machine bouwen, geven aan dat het ook anders kan. Zo lezen we in Ekoland.

Om succesvol te kunnen samenwerken zijn vier zaken van belang:

Ontmoeting: Een open deur, maar boer en wetenschapper moeten elkaar eerst ontmoeten. Open dagen blijken hiervoor erg geschikt.

Elkaars aanpak respecteren: boer en wetenschapper moeten rekening houden met elkaar. Een wetenschappelijke aanpak is de machine in onderdelen ontwikkelen en daarna samenstellen. Boeren willen snel tastbaar resultaat zien en direct de hele machine bouwen.

Eigen netwerk inbrengen: naast eigen expertise brengt elke deelnemer zijn eigen netwerk in. Een boer bijvoorbeeld in de vorm van een studiegroep: dat levert draagvlak en steun voor financiering op. Ook kan hij dat netwerk gebruiken om een demonstratie te organiseren. Daarnaast kan de wetenschapper zijn netwerk inbrengen voor het oplossen van (deel)problemen.

Samen resultaten presenteren: boer en wetenschapper treden samen met de resultaten naar buiten, worden serieuzer genomen en krijgen zo extra aandacht voor de machine.

Robot om ridderzuring te herkennen

Biologisch melkveehouder Joost Samson ontwikkelde samen met onderzoeker Frits van Evert (PRI Wageningen UR) een volledig autonoom prototype-robot, genaamd Ruud, om ridderzuring te herkennen en met een frees te versnipperen. Met de studiegroep waar Samson deel van uitmaakt, lukte het om financiële steun van LNV, LaMi en de EU (Leader+) te krijgen en om op praktijkschaal een prototype te bouwen.

Beetle-eater voor opzuigen aspergekevers

Een andere innovatie waarbij onderzoekers en telers nauw samenwerken is de ontwikkeling van een grote stofzuiger die achter een tractor kan worden gehangen om aspergekevers op te zuigen. Het

idee om insecten op te zuigen met een 'Beetle-eater' en zo plagen beheersbaar te houden komt oorspronkelijk uit Canada en sprak onderzoeker Rob van den Broek van PPO Wageningen UR erg aan. Ook aspergeteler Johan Bax was enthousiast. In 2008 en 2009 werd de Nederlandse versie getest in zijn witte asperges. Grote hoeveelheden kevers en larven werden opgezogen en verpulverd. Inmiddels hebben belangstellenden uit de biologische koolteelt (koolwittevlieg) en de biologische boomteelt (taxuskever) zich al gemeld.

Samenwerking tussen boer en wetenschapper kan dus voor zowel de biologische als de gangbare teler nuttige resultaten opleveren!

Contact informatie: Marcel Vijn, PPO van Wageningen UR

Bron: www.biokennis.nl, 18/8/2010

NL - Mest van biologische melkveebedrijven is aantrekkelijker voor insecten

De koeienvlaaien van biologische melkveebedrijven trekken meer insecten aan dan die op gangbare bedrijven en dat heeft ook gevolgen voor weidevogels, zoals kieviten en grutto's. Vliegen en kevers gebruiken de koeienmest als broedkamers voor nakomelingen. Promovendus Flavia Geiger van de leerstoelgroep Natuurbeheer en plantenecologie van Wageningen Universiteit vergeleek de koeienvlaaien van conventionele melkveebedrijven, biologische melkveebedrijven en natuurterreinen waar runderen extensief grazen.

Op een gangbaar bedrijf vond de onderzoekster gemiddeld 102 insecten en larven in een koeienvlaai. Op biologische bedrijven en in begraasde natuurterreinen lag dat aantal beduidend hoger. Daar vond Geiger gemiddeld respectievelijk 156 en 168 insecten.

De onderzoekster vermoedt dat vooral de voeding van koeien verantwoordelijk is voor het verschil dat zij heeft gevonden. De mest van koeien op gangbare bedrijven is dunner en veel minder vezelrijk dan die van koeien in natuurgebieden. Daardoor zit er minder voedsel in voor insecten. Zij heeft dat aspect echter niet nader onderzocht. Eerder onderzoek wees op een negatief effect van ontwormingsmiddelen op insecten. Dat speelde in het onderzoek van Geiger niet, omdat geen van de onderzochte bedrijven tijdens het onderzoek van dergelijke middelen gebruik maakte.

bron: Resource - Wageningen UR, geknipt uit AgriHolland.nl, 23/08/10

NL - Precisiezaai zorgt voor hoge opbrengst van biologisch geteelde tarwe

Biologische akkerbouwer Bram Steendijk uit Kamperland in Zeeland verwacht dat hij een 20% hogere hectareopbrengst heeft gerealiseerd, doordat hij bij het zaaien van wintertarwe een precisiezaaimachine heeft gebruikt. De zaaidiepte was daardoor maximaal 2 centimeter en de planten stonden op exact 4 centimeter uit elkaar. De teler heeft dit jaar 15 hectare tarwe geteeld en rekent op een opbrengst van circa 9.000 kilo per hectare. Steendijk teelde daarnaast 10 hectare spelt, waarbij de hectareopbrengst ongeveer 5.000 kilo bedroeg.

bron: Agrarisch Dagblad, geknipt uit AgriHolland.nl, 21/08/10

NL - Mineralenvoorziening van biologische melkgeiten is niet altijd optimaal

De mineralenvoorziening van melkgeiten is niet altijd optimaal. Problemen met de voorziening in rantsoenen en met een verminderde benutting doen zich vooral voor bij zink, koper, kobalt en zwavel terwijl de aanvoer van selenium steeds erg hoog is. Dat blijkt uit een onderzoek van Louis

Bolk Instituut en Wageningen UR Livestock Research. Uit het onderzoek blijkt ook dat de van rundvee afgeleide referentiewaarden voor geiten niet altijd bruikbaar zijn en dat bloedwaarden van gezonde geiten daarvan soms sterk afwijken. Dat geldt bijvoorbeeld voor selenium en vitamine E.

Het strikt uitvoeren van de Europese verordening over het toevoegen van synthetische vitaminen aan rantsoenen van herkauwers is het begin geweest van het onderzoek naar mineralen en vitaminen in het rantsoen van geiten. Vanaf 2007 is op 15 biologische geitenbedrijven soms meerdere keren bloed en voer onderzocht om er achter te komen waar de problemen in de mineralenvoorziening zitten en hoe die zijn op te lossen.

Daarbij worden soms zeer onevenwichtige verhoudingen tussen de verschillende mineralen aangetroffen waardoor beperkingen in de benutting ontstaan. De gegevens zijn bijeengebracht en worden per mineraal besproken, aangevuld met literatuurgegevens. Het rapport omschrijft ook de functie van het mineraal in het lichaam en de lichaamsprocessen

Zie voor meer informatie het [rapport Mineralenvoorziening](#) van geiten op de site van Wageningen UR.

bron: bioKennis - Wageningen UR, 16/08/10

NL - Lactose plus suiker in biologisch zeugenvoer verlaagt uitval lichte biggen

Het verstrekken van lactose plus suiker aan biologisch gehouden zeugen in de kraam- en gustfase of alleen in de gustfase lijkt de overlevingskans van lichte biggen, zowel tijdens de dracht als na de geboorte, te verhogen. Dit is gebleken uit onderzoek van Wageningen UR.

De belangrijkste oorzaken van biggenuitval zijn doodliggen door de zeug en onvoldoende biestopname tijdens de zoogperiode. Dit komt meestal door een te geringe vitaliteit en energiereserve van de pasgeboren big. De bigvitaliteit kan worden verbeterd door een hoger geboortegewicht en een kleinere variatie in geboortegewicht binnen een toom.

Wageningen UR heeft onderzocht of de variatie in geboortegewicht binnen een toom verminderd kan worden door aan biologisch gehouden zeugen lactose plus suiker te verstrekken via het voer tijdens de voorgaande kraam- en gustfase of alleen tijdens de voorgaande gustfase.

Uit het onderzoek is gebleken dat het verstrekken van suiker plus lactose in de voorgaande kraam- en gustfase de overlevingskans van lichte biggen lijkt te verhogen, zowel tijdens de dracht als na de geboorte. De uitval van biggen met een geboortegewicht van minder dan 1,2 kg was lager dan in de controlegroep die standaard biologisch lactovoer kreeg. De variatie in geboortegewicht binnen een toom werd niet verkleind door het verstrekken van suiker en lactose in de voorgaande kraam- en gustfase. Dit komt mogelijk door een toename van de toomgrootte.

Het exacte werkingsmechanisme van suiker plus lactose in kraam- en gustfase in relatie tot variatie in geboortegewicht en overleving van biggen is nog niet bekend. Dit wordt momenteel onderzocht bij Wageningen Universiteit.

Zie voor meer informatie het rapport Effect van suiker plus lactose in biologisch zeugenvoer op de reproductie van zeugen en de variatie in geboortegewicht van biggen op de site van Wageningen UR.

bron: bioKennis - Wageningen UR, 13/08/10

VERWERKER

Beauty Companies Slow to Embrace Sustainable Packaging

Although packaging has the highest environmental footprint of cosmetic products, Organic Monitor research finds that it is generally overlooked when beauty companies look at sustainability.

[Organic Monitor](#) finds that cosmetic firms are focusing on green formulations, resource efficiency and life-cycle assessments of their products when developing sustainability plans. Although companies are aware of the environmental impact of packaging, they have been slow to embrace sustainable packaging solutions.

Even organic cosmetic companies – many of which have sustainability built into their corporate ethos - are lagging in adopting sustainable packaging. Such companies have been pioneers in adopting natural & organic cosmetic standards, implementing fair trade and ethical sourcing programmes, and broader CSR initiatives but few are focusing on reducing their packaging footprints.

With consumer interest in ecological products continuing to strengthen and sustainability high on the global agenda, the beauty industry appears to be behind in adopting sustainability packaging initiatives. For instance, the food industry is increasingly using ecological packaging whilst food retailers are reducing the use of plastic carrier bags. Organic Monitor finds that organic fruit & vegetables sold in most European supermarkets now have some type of bioplastic packaging. Consumers buying ‘chemical-free’ products are demanding ecological packaging. Whilst organic foods are meeting consumer expectations, natural & organic beauty products are not. Although there is growing research in bioplastics packaging, there remain few cosmetic applications. High heat sensitivity and water permeability prevent such packaging to be used for products such as creams, lotions and shampoos. Biopolymers are mainly used in colour cosmetic cases. However, companies like Mirel aim to overcome existing limitations by improving performance of its biopolymer packaging. The company is developing bioplastic materials to replace petroleum polymers such as Polypropylene (PP), High-Density Polyethylene (HDPE), Acrylonitrile Butadiene Styrene (ABS) and Polycarbonate (PC).

Most beauty companies are looking at recycled packaging materials. Some natural cosmetic firms, such as Neal’s Yard Remedies are using Post Consumer Re grind (PCR) Poly Ethylene Terephthalate bottles. Others, like Burt’s Bees are going further and making commitments to use only recycled materials. The US company has also pioneered the use of Terra Skin Wraps, a paper alternative packaging for bar soaps.

Organic Monitor finds Aveda to be the frontrunner in adopting sustainable packaging. It is one of the few cosmetic companies to give priority to packaging on its sustainability agenda. Aveda is the largest user of PCR plastic in the beauty industry, saving over 1 million pounds of virgin plastic each year. It has also recycled 37 million polypropylene caps through its ‘Recycle Caps with Aveda’ campaign. Its products now contain 80% or more recycled materials. Aveda has also reduced carbon emissions by using wind energy to power its Minnesota manufacturing plant.

Eco-packaging design is another method of reducing the packaging footprint. Some beauty brands such as Nude Skincare have developed sleek packaging that is both stylish and environmentally-friendly. Reducing packaging in design has enabled the Greek brand Korres to save 11 tons of plastic materials a year.

A few pioneers are taking a holistic approach to sustainable packaging. Apart from Aveda, Method Products has adopted the Cradle-to-Cradle (C2C) design approach, which ensures packaging is environmentally responsible and packaging materials are recovered after the product is used.

Although beauty companies are undertaking numerous initiatives to lower the environmental impact

of their products, relatively low progress has been made in packaging. The upcoming Sustainable Cosmetics Summit, taking place in Paris on Oct 18-20th, will explore the gamut of sustainable packaging options available to beauty companies. The summit will look at recycling, reducing and reusing packaging materials, as well as bioplastics, eco-design and the C2C design approach. An interactive workshop will give a practical guide to companies looking to adopt sustainable packaging solutions. Case studies will be given of companies at the forefront of sustainable packaging initiatives, including Aveda and Burt's Bees.

Sustainable Cosmetics Summit

Organised by Organic Monitor, the aim of the Sustainable Cosmetics Summit is to encourage sustainability in the beauty industry by bringing together key stake-holders and debate major sustainability issues in a high-level forum. The next edition of the executive summit will take place in Paris on 18-20th October. More information is available from www.sustainablecosmeticssummit.com

Bron: Organic Monitor, 23/8/2010

VERKOOPPUNT

NL - Najaarscampagne Biologisch 27 september van start

Van 27 september tot en met 13 november loopt de najaarscampagne van de Taskforce Marktontwikkeling Biologische Landbouw. Het is een verkoopbevorderende actie waarbij kopers van biologische producten kunnen sparen voor gratis tickets voor theater, museum of bioscoop. Er zijn 15.000 tickets ingekocht.

Veel bedrijven, waaronder leveranciers van vers en supermarktketens, doen actief mee. Via drie miljoen stickers op producten, advertorials in weekkranten, free publicity en een aftrapactie worden consumenten geattendeerd op de actie. Vanaf 27 september is meer informatie te vinden op de website www.proefde aandacht.nl.

bron: Taskforce Marktontwikkeling Biologische Landbouw, geknipt uit AgriHolland.nl, 20/08/10

NL - Omzet biologische voeding in eerste half jaar 2010 met 12% gestegen

De omzet van biologische producten in de Nederlandse supermarkten is in het eerste halfjaar van 2010 met 12% gestegen ten opzichte van 2009. De groei van de totale voedingsmarkt was 0,2% in dezelfde periode blijkt uit cijfers van GfK. In sommige biologische sectoren, zoals zuivel, levert de flinke groei aanbodskrapte op.

Van de totale omzetgroei in euro's in de supers komt 43% uit biologische voeding. De groei in kruidenierswaren en vleeswaren bedroeg door een toename in het aanbod 26%. In zuivel en eieren nam de omzet met respectievelijk 15% en 17% toe. Brood en vlees stabiliseerden na enkele jaren van stevige groei. De omzet in AGF groeide met 6%.

Groei in de breedte

In navolging van Duitsland, waar de drogisten een van de grootste groeiers zijn in de afzet van bio, gaat Kruidvat meer biologische producten verkopen. Ook het flinke marktaandeel dat de discounters in Duitsland in bio hebben, krijgt in Nederland navolging. Hoogvliet en Spar hebben introducties en flinke acties gehad. De trend van 'natuurlijk' zorgt voor een verdere groei van biologisch. In sommige sectoren, zoals zuivel, levert dat aanbodskrapte op.

A-merken

De stroom A-merken die met een biologische variant komen zwelt aan. Meest recente toevoeging is Almhof met biologische yoghurt in diverse smaken. Nieuw zijn ook Boerenland van FrieslandCampina, Arla met vruchten- en drinkyoghurts, Kwekkeboom met kroketten, Spontin, Heinz en Remia. Met A-merken als Unox, Struik, Oerbrood, Penotti, Alpro, Gulpener, Olvarit, Koopmans, Ritter Sport, Gulpener, Haribo en Van der Meulen wordt bewezen dat biologisch een prima conceptversterker is en een logische aanvulling van het assortiment van elk A-merk.

bron: Taskforce Marktontwikkeling Biologische Landbouw, 20/08/10

NL - Prijsverschil gangbaar en biologisch vlees kleiner, aanbod vleesvervangers groter

Steeds meer supermarkten maken werk van een scherp geprijsd aanbod van biologisch vlees en vleesvervangers. Het prijsverschil tussen gangbaar en biologisch vlees in de supermarkten is kleiner geworden, het assortiment vleesvervangers groter en er zijn meer aanbiedingen voor biologisch vlees, tussensegment vlees of vleesvervangers. Dat blijkt uit de vierde Supermarktmonitor van Stichting Varkens in Nood.

Voor de halfjaarlijkse Supermarktmonitor worden sinds eind 2008 van tien supermarkten de prijzen, het aanbod en de aanbiedingen van vleesvervangers en biologisch vlees in kaart gebracht. In de monitor van augustus 2010 is voor het eerst ook het tussensegment vlees opgenomen. Dit nieuwe vleessegment zit tussen gangbaar en biologisch in op het gebied van dierenwelzijn en prijs.

Positieve ontwikkelingen

Over de gehele linie is het prijsverschil tussen gangbaar en biologisch vlees een stuk verminderd. Dat geldt vooral voor biologische kip. Die was eind 2009 nog 201% duurder dan gangbare kip, dat is nu teruggelopen tot 174%. Zes van de tien supermarkten hebben hun assortiment vleesvervangers het afgelopen half jaar vergroot. Bij Dirk van den Broek werd het aanbod zelfs met meer dan 50% uitgebreid. Ook het aantal verantwoorde aanbiedingen is gestegen; halverwege 2010 bestaat 10% van de aanbiedingen uit biologisch vlees, tussensegment vlees of vleesvervangers. Eind 2009 was dat nog 6%.

Plus stoot Jumbo van eerste plaats

De ranglijst van supermarkten is ten opzichte van de vorige monitor behoorlijk veranderd. Plus stijgt van de derde naar de eerste plaats, SuperCoop doet het over de gehele linie slecht en eindigt nu als laatste. C1000 stijgt flink door een uitbreiding van het assortiment biologisch vlees, maar is net zoals in voorgaande monitors het zwarte schaap bij de verantwoorde aanbiedingen: in 12 weken deed de grootste slager van Nederland geen enkele keer biologisch vlees, vleesvervangers of tussensegment in de aanbieding.

Zie voor meer informatie de [Supermarktmonitor augustus 2010](#) op de site van Varkens in Nood.

bron: Stichting Varkens in Nood, geknipt uit AgriHolland.nl, 19/08/10

Colofon

De BioForum Bioknipsels worden uitgegeven door Bioforum Vlaanderen, de koepelorganisatie voor de biologische landbouw en voeding. Deze knipselkrant verschijnt om de twee weken met actuele informatie over de nationale en internationale biosector. De berichten worden zonder tekstwijziging (hooguit ingekort) geknipt en geplakt, met vermelding van hun bron. De artikels vermelden geenszins het standpunt van BioForum Vlaanderen, tenzij dit er duidelijk bij staat. Samenstelling: Peggy Verheyden & Geertje Meire. Nieuwtjes en evenementen kunnen steeds voor opname doorgestuurd worden aan geertje.meire@bioforum.be. Momenteel wordt de knipselkrant verzonden naar ruim 2200 relaties binnen de sector, de overheid en sympathisanten van de bioweek.

In- / uitschrijven

kan via een eenvoudig mailtje aan info@bioforum.be.

Archief

Oude nummers kun je [hier](#) nalezen, onder 'archief'.